

รายงานโครงการ

“พิธีกรรมแต่งแก้ เลี้ยงเคราะห์สะเดาะเคราะห์
ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗

โดย

นายกীরติวจน์ ธนภัทรธวานันท์

สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

การเสียชีวิต เศรษฐกิจ ตามความเชื่อและพิธีกรรมท้องถิ่นเชื่อว่าจะสามารถจัดปัดเป่าสิ่งอันเป็นอัปมงคล เลวร้าย เป็นเสนียดจัญไร ไม่ดีไม่งาม ซึ่งเกิดขึ้นกับบุคคลได้ ด้วยเหตุดังกล่าวฝ่ายทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน จึงได้จัดให้มีการ “แต่งแก้ เสียเคราะห์สะเดาะเคราะห์ ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ขึ้นตามความเชื่ออันเป็นประเพณีพิธีกรรมอันดีงาม ทั้งยังเป็นการสืบทอดประเพณีพิธีกรรมอันดีงามให้ดำรงอยู่สืบเนื่องต่อไป

การดำเนินกิจกรรมโครงการดังกล่าวได้มีการประเมินผลความพึงพอใจต่อการจัดโครงการ ซึ่งข้อมูลการประเมินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนงานที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการในปีถัดไป

คณะกรรมการฝ่ายประเมินผลการจัดงาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ องค์ความรู้ด้านกิจกรรมแต่งแก้ เสี่ยงเคราะห์ สะเดาะโชค	๔
บทที่ ๓ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ	๑๖
ภาคผนวก	๒๒
ภาพกิจกรรมการจัดโครงการ	๒๓
ภาพโปสเตอร์เพื่อการประชาสัมพันธ์	๒๙
บันทึกข้อความขออนุมัติงบประมาณจัดโครงการ	๓๗
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดงาน	๔๔
เอกสารอื่น ๆ	๔๗

บทที่ ๑

บทนำ

หลักการและที่มา

การเสียเคราะห์ สะเดาะเคราะห์ หมายถึง การกระทำตามความเชื่อและพิธีกรรมท้องถิ่น โดยเชื่อว่าจะสามารถขจัดปัดเป่าสิ่งอันเป็นอัปมงคล เลวร้าย เป็นเสนียดจัญไร ไม่ดีไม่งาม ซึ่งเกิดขึ้นกับบุคคลได้

พิธีกรรม “แต่งแก้เสียเคราะห์” เป็นพิธีกรรม อันเนื่องด้วยความเชื่อ ของชาวอีสานที่สืบทอดมาแต่ดั้งเดิม โดยพบว่ามีปรากฏอยู่ในกลุ่มคนเชื้อสาย ไท – ไต – ลาว อยู่หลายกลุ่มด้วยกัน ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับ พิธีกรรมดังกล่าวได้ถูกถ่ายทอด สืบสาน และ ส่งต่อ กันมาเป็นระยะเวลานาน จนอาจเรียกได้ว่า เป็นแนวขนบ ที่กลุ่มคนได้ยึดถือต่อ ๆ กันมา เมื่อเกิดความวิปริต ผิดปกติ ผิดแผก จนกระทั่งส่งผลกระทบต่อ สภาวะจิตในเชิงลบ จึงเกิดวิธีปฏิบัติที่เรียกว่า “แต่งแก้เสียเคราะห์” โดยนัยสำคัญก็เพื่อเป็นการบำบัดทางจิต ซึ่งนับว่าเป็นกุศโลบายที่แสดงถึงอัจฉริยภาพ ในการที่จะพยายามประคับประคอง คน และสมาชิกในชุมชนให้ก้าวผ่านวิกฤติเพื่อการดำเนินไปอย่างงดงาม ของชุมชนและสังคมนั่นเอง โดยสรุปแล้วอาจสามารถกล่าวได้ว่าการเสียเคราะห์เป็นประเพณีพิธีกรรม ดั้งเดิมของชาวอีสานที่ได้กระทำสืบเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านาน เมื่อบุคคลประสบกับสิ่งอัปมงคลแก่ตน โดยผลที่ได้จะเป็นกำลังใจในการดำรงชีวิต และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้นำไปสู่การประสบผลสำเร็จได้

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นการสมควรที่งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสานจะได้จัดให้มีการ “แต่งแก้เสียเคราะห์สะเดาะโคกต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗ ตามความเชื่ออันเป็นประเพณีพิธีกรรมอันดีงามทั้งยังเป็นการสืบทอดประเพณีพิธีกรรมอันดีงามให้ดำรงอยู่สืบเนื่อง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดกิจกรรม “พิธีกรรมแต่งแก้ เสียเคราะห์สะเดาะโคก ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ประจำปี พ.ศ. 2567
๒. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานราชการตลอดจนการดำเนินชีวิตแก่บุคลากรสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องในโอกาสส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่
๓. เพื่อสืบทอดประเพณีพิธีกรรมอันดีงามของชาวอีสานให้ดำรงอยู่ท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีผู้เข้าร่วมพิธีกรรมแต่งแก้เสียเคราะห์สะเดาะเคราะห์ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่ ทั้งสิ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐
๒. ผู้เข้าร่วมพิธีกรรม เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานราชการ ตลอดจนการดำเนินชีวิต อันอาจส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพต่อการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต
๓. เป็นการสืบทอดประเพณีพิธีกรรมอันดีงามของชาวอีสานให้ดำรงอยู่ท่ามกลางกระแสแห่ง การเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๑) จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน
- ๒) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมภาพรวม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้เข้าร่วมโครงการ

นิสิต นักศึกษา และบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๕๐ คน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

วันพุธ ที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน

สถานที่ดำเนินโครงการ

บริเวณหน้าอาคารหอพระพุทธรูปกัณฑ์วิชัยภูมิสมัยธรรมนายก

แผนการดำเนินงาน

โดยมีขั้นตอน/กิจกรรมดังนี้

๑. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน/ประสานงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
๒. จัดทำเอกสารองค์ความรู้ด้านกิจกรรมแต่งแก้ เสียเคราะห์ สะเดาะเคราะห์

๓. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการและรับสมัครผู้เข้ารับการอบรม
๔. ดำเนินการโครงการ
๕. สรุปผลการดำเนินโครงการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

การติดตามประเมินผลโครงการ

ประเมินจากการประเมินผล โดยจัดทำเครื่องมือ (แบบสอบถาม) เพื่อวัดและประเมินผลการจัดโครงการโดยรวบรวมจากผู้เข้าร่วมโครงการและนำมาวิเคราะห์ผลเพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการและรายงานผลต่อผู้บริหารหน่วยงานฯ

บทที่ ๒

องค์ความรู้ด้านกิจกรรมแต่งแก้ เสียเคราะห์ สะเดาะโค

คณะกรรมการดำเนินงาน ได้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาเพื่อจัดทำเอกสารความรู้ด้านกิจกรรมแต่งแก้ เสียเคราะห์ สะเดาะโค โดยมีเนื้อหา ดังนี้

๑.การแต่งแก้ เสียเคราะห์ เสียเข็ญ เสียกลาง และสวดอุบาสว

การเสียเคราะห์ สะเดาะเคราะห์ หมายถึง การกระทำตามความเชื่อและพิธีกรรมท้องถิ่น โดยเชื่อว่าสามารถขจัดปัดเป่าสิ่งอันเป็นอัปมงคล เลวร้าย เป็นเสนียดจัญไร ไม่ดีไม่งาม ซึ่งเกิดขึ้นกับบุคคลได้

การเสียเคราะห์เป็นประเพณีพิธีกรรมดั้งเดิมของชาวอีสานที่ได้กระทำสืบเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านาน เมื่อบุคคลประสบกับสิ่งอัปมงคลแค้น โดยผลที่ได้จะเป็นกำลังใจในการดำรงชีวิต และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ไปสู่การประสบผลสำเร็จได้

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นการสมควรที่ฝ่ายทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน จะได้จัดให้มีการ “แต่งแก้ เสียเคราะห์สะเดาะโค ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ตามความเชื่ออันเป็นประเพณีพิธีกรรมอันดีงาม ทั้งยังเป็นการสืบทอดประเพณีพิธีกรรมอันดีงามให้ดำรงอยู่สืบเนื่องต่อไป

พิธีกรรมการแต่งแก้เสียเคราะห์ เป็นพิธีการ อันเนื่องด้วยความเชื่อ ของชาวอีสานที่สืบทอดมาแต่ดั้งเดิม และพบว่ามีปรากฏอยู่ในกลุ่มคนเชื้อสาย ไท - ไต - ลาว อยู่หลายกลุ่มด้วยกัน ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับ พิธีกรรมดังกล่าวได้ถูกถ่ายทอด ส่งต่อ และสืบสาน ต่อๆกันมาเป็นระยะเวลานาน จนอาจเรียกได้ว่า เป็นแนวขนบ ที่กลุ่มคนได้ยึดถือต่อๆกันมา เมื่อเกิดความวิปริต ผิดปกติ ผิดแผก จนกระทั่งส่งผลกระทบกระเทือนต่อ สภาวะจิตในเชิงลบ จึงเกิดแนวปฏิบัติที่เรียกว่า “แต่งแก้เสียเคราะห์” โดยนัยสำคัญก็เพื่อเป็นการบำบัดทางจิต ซึ่งนับว่าเป็นกุศโลบายที่แสดงถึงอัจฉริยภาพ ในการที่จะพยายามประคับประคอง คน และสมาชิกในชุมชนให้ก้าวผ่านวิกฤติเพื่อการดำเนินไปอย่างงดงาม ชุมชนและสังคมนั่นเอง

ในการดำเนินชีวิต ของมนุษย์ปุถุชนทั้งหลาย ย่อมประสบพบเจอ ทั้งสิ่งที่ทำให้ตนเองพึงพอใจ และทั้งสิ่งที่ ตนเองไม่พึงพอใจ แน่นนอนที่สุดว่า ทั้งความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจที่เกิดขึ้นดังกล่าว นั้น ย่อมมีหลายระดับ หากเป็นความไม่พึงพอใจในระดับเล็กน้อย พอทนได้ก็คงใช้วิธีอดทนให้ผ่านไป และอาจทำความเข้าใจได้ว่าเป็นเรื่องธรรมดา แต่หากความไม่พึงพอใจนั้นเกิดขึ้นในระดับมาก อดทนได้ยากจนกระทั่งกลายเป็นความทุกข์ใจ นั้นย่อมไม่เป็นที่พึงประสงค์สำหรับทุกคนอย่างแน่นอน ทุกข์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นกับคนเรานั้น เราย่อมรับรู้ได้ด้วยตัวเอง อย่างน้อยที่สุดเราก็สามารถทราบได้จากการ

สังเกต จากวิถีชีวิตของเรา เช่น บางช่วงของชีวิตราบรื่นดีตลอด บางช่วงของชีวิต ก็มีแต่เรื่องราวร้ายๆ เข้ามาตลอด ดังกล่าวเหล่านี้ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากพลังแห่งการสังเกต ของตัวเอง หรือ จินตนาการ ที่มีพื้นฐานมาจากความเชื่อ เราท่านทุกคนย่อมพิจารณาเห็นว่า สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความผิดปกติอย่าง แน่นนอน ความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเราในระดับที่เรียกว่าเป็นความทุกข์นั้น ในความคิด ที่อ้างอิงจาก พื้นฐาน ทางความเชื่อ และระบบวัฒนธรรม ก็มีชื่อเรียก สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นแตกต่างกันไป ดังนี้

เคราะห์ เป็นคำกลาง ส่วนที่ดีเรียก ศุภเคราะห์ หรือ สมเคราะห์ ส่วนไม่ดีเรียกว่า บาปเคราะห์ หมายถึง สิ่งไม่ดี ไม่งาม ที่เข้ามา หรือเกิดขึ้นในระหว่างชีวิต ซึ่ง “สภาวะจิต” ของแต่ละบุคคลสามารถรับรู้ได้ เช่น การเกิดอุบัติเหตุ , การสูญเสียเงินทองของรัก เป็นต้น

ถึงแม้ “เคราะห์” จะเป็นคำที่มีความหมายอย่างกลาง คือไม่ได้ระบุว่า ดี หรือ ร้าย แต่หากพูดหรือใช้คำว่า “เคราะห์” คนส่วนใหญ่ก็มักจะคิดถึง สิ่งไม่ดี หรือ สิ่งเลวร้าย โดยปริยายนั่นเอง

เชื้ญ คือความทุกข์ยาก ลำบากใจ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ด้วยเหตุต่าง ๆ นานา อาจถึงขั้นเป็นความทุกข์ทรมานใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อไปยังร่างกาย และอาจส่งผลกระทบต่อทางครอบครัว และสังคม ตามมาด้วย

ลาง คือสิ่งบอกเหตุที่จะให้เจ้าตัวรู้ว่า เคราะห์หรือเชื้ญจะเกิดแก่ตน ลางอาจจะบอกให้เห็นทั้งในเวลาตื่นหรือเวลาหลับ ตื่นคือการมองเห็นด้วยตา หลับคือการนอนฝัน ลางมีทั้งดีหรือไม่ดี เมื่อพบเห็นลางจะต้องมีสติไม่ประมาท ลางนี้ภาษาพระท่านเรียกว่า "นิมิต" ลางเกิดภายในตัว เช่น เงามหัวไม่มี ตาเขม่น เนื้อตัวเขม่น ฝันเห็นเครื่องบินลงบ้าน เป็นต้น ลางเกิดจากสิ่งนอกกาย เช่น สุนัขจิ้งจอกเห่า อีเก้ง (ฟาน) เห่า ภูเข้าบ้าน รุ้งลงกินน้ำในโอ่ง ข้าวที่หุงหรือหนึ่งกลายเป็นสีแดง สุนัขคนอื่นมาขึ้นบ้าน นกเค้าบินเข้าบ้าน ไก่ป่าเข้าหมู่บ้าน อีกาโฉบหัว หรือการผิตสังเกตุอื่นๆ เป็นต้น

“ลาง” นี้ถ้าเห็นให้รีบแก้ยาให้ข้ามคืน จะไม่มีอะไร แต่ถ้าปล่อยให้ข้ามคืนจะเป็นเคราะห์เป็นเชื้ญ และจะต้องแก้ด้วยการเสียเคราะห์ เสียเชื้ญ จึงจะพ้นเคราะห์นั้น

ตามความเชื่อ ตามประเพณี ได้กล่าวไว้ว่า “ลาง” นั้นจะดีร้ายอย่างไร ให้พินิจพิเคราะห์ เอาตามเวลาที่เกิด หรือเห็น “ลาง” นั้น โดยได้กล่าวเป็น “ผญา” ภาษิตอีสาน ไว้ดังนี้

เห็นยามเข้าโชคเจ้าเหลือหลาย เห็นยามกายเคราะห์หลายเหลือล้น

เห็นยามแถตักแหดคู่ม่วน โชคก็ด่วนมาฮอดมาเถิง

เห็นยามเที่ยงใจเปียงพาลา มันจักเป็นโรคาจรณาอันฮ้าย

เห็นยามตุตซ่ายความฮ้ายบ่มี

เห็นยามแลงใจแข็งท้อฟ้า ได้แกลุงและบ้ออวาฮาเฮาแน

เห็นยามแถไกล้ค้ำโชคพ้อพอใจ

เห็นยามค้ำกรรมใส่คนเห็น เป็นกรรมเวรเกาหลังมาฮอด

โดยที่ “ยาม” ตามที่กล่าวถึงข้างบนนี้ หมายถึงเวลาดังต่อไปนี้

ยามตุดตั้ง หรือเวลาเช้า	๐๖.๐๐ - ๐๗.๓๐ น.
ยามกองงาย หรือยามงาย	๐๗.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.
ยามแถไกล้เที่ยง	๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.
ยามเที่ยง	๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.
ยามตุดซ่าย หรือเวลาบ่าย	๑๒.๐๐ - ๑๓.๓๐ น.
ยามกองแลง	๑๓.๓๐ - ๑๕.๐๐ น.
ยามแถไกล้ค่ำ	๑๕.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
ยามค่ำ	๑๖.๓๐ - ๑๘.๐๐ น.

ส่วนกลางที่เกิด หรือ สังเกตเห็น จะได้แก่ใคร หรือเกิดขึ้นกับใคร เกิดแก่ตนเอง หรือญาติคนอื่น ๆ ให้ดูตามวัน ดังนี้

- ถ้าเห็นวันอาทิตย์ จะเกิดแก่เพื่อนบ้านหรือคนอื่น
- ถ้าเห็นวันจันทร์ จะเกิดแก่มิตรสหาย
- ถ้าเห็นวันอังคาร จะเกิดแก่พ่อแม่และตายาย
- ถ้าเห็นวันพุธ จะเกิดแก่ลูกเมียในครอบครัว
- ถ้าเห็นวันพฤหัสบดี จะเกิดแก่ญาติพี่น้อง
- ถ้าเห็นวันศุกร์ จะเกิดแก่วัวควายและสัตว์เลี้ยง
- ถ้าเห็นวันเสาร์ จะเกิดแก่ตัวผู้เห็นเอง

๒. พิธีเสียเคราะห์เสียกลาง

การเสียเคราะห์นั้น ท่านให้จัดเครื่องสักการะเพื่อบูชาพระเคราะห์ให้หายเคราะห์ ดังนี้

๑. เทียนฮอบหัว (เทียนวัดรอบศรีษะ) ๑ เล่ม
๒. เทียนยาว ๑ ศอก ๑ เล่ม
๓. เทียนค่าคิง (เทียนความยาวเท่ากับจากเอวถึงคอ) ๑ เล่ม
๔. เทียนยาว ๑ คืบ ๕ คู่
๕. เทียนยาวค่าใจมือ (ยาวเท่ากับจากปลายนิ้วกลางถึงกลางฝ่ามือ) ๑ เล่ม
๖. จีบหมาก (เมียง) เท่าอายุ
๗. ข้าวดำ ข้าวแดง ข้าวเหลือง ข้าวตอกแตก ดอกไม้
๘. น้ำส้มป่อย
๙. เสวตฉัตร พุงซ้อ พุงซัย
๑๐. โทง ๔ แจ ๙ ห่อง ยาวแจละ ๑ ศอก ๑ โทง
๑๑. ฮูปแย้ง ๑ ฮูป ฮูปคน ๑ ฮูป

๑๒.หลักในโพงยาว ๑ ดอก ๙ หลัก บัก ๙ บัก ห้อยฝ้ายแดง ๒ หลัก ฝ้ายดำ ๒ หลัก ฝ้ายขาว ๒ หลัก ฝ้ายเหลือง ๒ หลัก ดอกฝ้าย ๑ หลัก

๑๓.ด้ายสายสิญจน์อ้อมโพงยาว ๑ วา ๑ เส้น

๑๔.เอาผม ๑ เส้น ตัดเล็บตีน เล็บมือใส่ด้วยนิ้วละ ๑ ชิ้น

๑๕.เสื้อผ้าคนป่วยที่เคยใช้ (เอาขนผ้าหรือเส้นด้ายบางเส้นก็ได้) ใส่ในโพง

พิธีกรรมนี้จะทำกันที่บ้านคนป่วย (ผู้ที่มีเคราะห์) ทำให้ได้ครั้งละหลายคน แต่ต้องเอาเครื่องบูชาดังกล่าวจากทุกคน เวลาทำควรทำในเวลาเช้าอย่าให้เลยเที่ยงวัน ทำได้ทุกวัน เว้นวันจรม วันเดือนดับและวันเก้ากอง แต่ที่นิยมคือ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ และวันเสาร์

เมื่อเตรียมทุกอย่างครบสมบูรณ์แล้ว จึงอัญเชิญหมอพราหมณ์ ผู้ประกอบพิธีกรรม โดยตัวอย่าง “บทสูตร” หรือ “ความเสียเคราะห์” นั้นจะเป็นการกล่าวบูชาเทวดา ภูติผีเจ้าชตา ให้ลงมาเอาเครื่องบูชาที่ได้เตรียมไว้นี้ ให้เคราะห์หายไปจากผู้ป่วยไข้อย่างไร มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง และมีกำลังใจในการดำรงชีวิตตลอดไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๓.ความเสียเคราะห์

สุนันตุ โภณโต ดุราเทวดาทิ้งหลาย ผุงรักษาภูมิสถานวัดศาสนา ภูผาป่าไม้เหยาเรือนที่นี้จึงเสด็จลงมาเยี่ยมยอผอคอยยังผุงข้าทั้งหลาย ส่วนว่าเจ้ายาวเจ้าเฮือน เจ้าเสื้อ เจ้าผ้าเจ้าชตาทั้งหลาย ผุงมีอุปทวะ อนตายภายใน และภายนอก ต้องใช้ได้พยาธิ เจ็บป่วยปวดยวดยิ่ง ผุงข้าทั้งหลายมีคำปรารภนาให้หายอุปทวะอนตายทั้งมวล จึงได้แต่งเครื่องกียาบูชาพระเคราะห์นี้ ถวายเทพมหาสัตว์เจ้าทั้งหลาย เพิ่นบรรยายบอกชื่อ เทวดาเจ้านหนึ่งอยู่เขาสุเมรุราช. จงยัระยาตรลงมาเอาเครื่องสักการะบูชาอันนี้เท่าวันเทอญเทวดาเจ้านหนึ่งอยู่เมืองอินทปัตถนคร ขอให้ลงมาเอาเครื่องกียาบูชาเคราะห์อันนี้เท่าวันเทอญดุราเทวดาเจ้านหนึ่งอยู่เมืองลังกา จงเสด็จลงมาเอาเครื่องกียาบูชาเคราะห์อันนี้เท่าวันเทอญ ดุราเทวดาเจ้านหนึ่งอยู่ทิศบูรพา ชักเชิญมาเป็นเหตุแก่เจ้าข้าเจ้าเฮือนทั้งหลายผุงนี้ จงเสด็จลงมาเอาเครื่องสักการะบูชาเคราะห์อันนี้เท่าวันเทอญ วินาเสตุ ก็จงให้หายอนตายทั้งภายในและภายนอกแก่ผุงข้าทั้งหลายเท่าวันเทอญ ดุราเทวดาเจ้านหนึ่ง อยู่ทางทิศอาคเนย์ชักเชิญมาเป็นเหตุ แก่เจ้าข้าเจ้าเรือทั้งหลายผุงนี้ จงเสด็จลงมาเอาเครื่องสักการะบูชาพระเคราะห์อันนี้เท่าวันเทอญ วินาเสตุ ก็จงหายอุปทวะอันตรายแก่เจ้าชตาเจ้าเรือนทั้งหลายผุงนี้ ดุราเทวดาเจ้านหนึ่งอยู่เบื้องทักษิณชักเชิญมาให้เป็นเหตุ แก่เจ้าข้าเจ้าเรือนทั้งหลายผุงนี้จึงเสด็จลงมาเอาเครื่องสักการะบูชาพระเคราะห์นี้เท่าวันเทอญ วินาเสตุ จงหายอุปทวะอนตายทั้งหลายทั้งมวลแก่ เจ้าชตา เจ้าทง เจ้าเทียนอันนี้ก็ข้าเทอญ ดุราเทวดาเจ้านหนึ่งอยู่เมืองหริดี ชักเชิญมาเป็นเหตุ แก่เจ้ายาวเจ้าเรือน

เจ้าทง เจ้าเทียน จงเสด็จลงมาเอาเครื่องสักการบูชาพระเคราะห์อันนี้เท่าวันเทอญ ดุราเทพดาเจ้าตนหนึ่งอยู่เบื้องปัจฉิม ชักเชิญมาให้เป็นเหตุแก่เจ้าย้าวเจ้าเรือนทั้งหลายฝูงนี้ จงเสด็จลงมาเอาเครื่องบูชาพระเคราะห์อันนี้เท่าวันเทอญวินาเสตุจึงให้หายอุปัชฌะอันตรายแก่ฝูงข้าทั้งหลายเท่าวันเทอญ ดุราเทพดาเจ้าตนหนึ่งอยู่เบื้องพายัพชักเชิญมาให้เป็นเหตุแก่เจ้าย้าว เจ้าเรือน เจ้าทง เจ้าเทียน จงเสด็จลงมาเอาเครื่องสักการบูชาพระเคราะห์อันนี้เท่าวันเทอญ วินาเสตุ ก็จึงให้หายอุปัชฌะอันตรายแก่ฝูงข้าทั้งหลายเท่าวันเทอญ ดุราเทพดาเจ้าตนหนึ่งอยู่เบื้องทิศอุดร ชักเชิญมาเป็นเหตุแก่เจ้าย้าว เจ้าเฮือน เจ้าทง เจ้าเทียน จงเสด็จลงมาเอาเครื่องสักการบูชาพระเคราะห์อันนี้เท่าวันเทอญดุราเทพดาเจ้าตนหนึ่งอยู่เบื้องอิสานชักเชิญมาเป็นเหตุแก่ เจ้าย้าวเจ้าเรือน เจ้าทง เจ้าเทียน จงมาเอาเครื่องสักการบูชาพระเคราะห์อันนี้เท่าวันเทอญ ฝูงข้าทั้งหลายพร้อมกันขวานขวายหานำมายังเครื่องกียาบูชาพระเคราะห์อันนี้ ถวายแก่เทพดาเจ้าทั้งหลาย มีข้าวดำ ข้าวแดง แกงส้ม แกงหวาน ข้าวขาว ทุงข้อ ทุงดำ ทุงแดง ทุงเหลือง ทุงขาว เศวตฉัตร พัดจามร สุบแสง สุบกา สุบหมู สุบหมาสังขยานี้ทุกอย่างเครื่องกินมีทุกอัน สรรพสรรพทุกสิ่ง มีทั้งกล้วยและหมากพลู เหล้ายา ปลาบั้ง ปลาจี่ ข้าวเปลือก และข้าวสาร สรรพสรรพมีบมีไฮ้ ถวายแก่เทพดาท่อนให้ทั้งหลายจงมารับเคราะห์อันนี้หนีเมื่อบน ขนเคราะห์จากคนหนีเมื่อเมืองฟ้าตั้งแต่เมื่อหน้าเคราะห์อย่าเห็น เชิญอย่าได้สู้ สิบปีอย่าได้มาเข้าเก้าปีอย่าได้พาน โอมสิทธิ มหาสิทธิ สวามฯ แล้วให้หอมน้ำส้มบ่อยที่แต่งใส่ขันมานั้นเป่าโสโทอง ๓ ที แล้วคำว่าเสียเคราะห์ต่อดังนี้

เคราะห์ต่อตนชนต่อนื้อเคราะห์ไข่อื้อในคิง ก็ให้หมดเสียมือนีวันนี้ เฝิ่นมักถ้อยใส่คำตาย ก็ให้หายเสียมือนีวันนี้ เคราะห์งัวควายตายจากเจ้า ก็ให้หายเสียมือนีวันนี้เคราะห์ผู้เฒ่าตายจากลูกหลาน ก็ให้หายเสียมือนีวันนี้ เคราะห์ขุนทวนตายเสียจากบ่าว ก็ให้หายเสียมือนีวันนี้ เคราะห์ท้าวตายจากนางก็ให้หายเสียมือนีวันนี้ เคราะห์ทุกขยากไปมีสิ่งก็ให้หายมือนีวันนี้ เคราะห์ทางหลังเดินอ้อมฆ่าก็ให้หายสามือนีวันนี้เคราะห์ทางหน้าเดินอ้อมพันก็ให้หาย

สามือนีวันนี้ เคราะห์มือไปอยู่น้ำดอมปลาเคราะห์ขาไปอยู่นาดอมข้าว ก็ให้หายสามือนีวันนี้ ขวัญไปเข้าถ้ำเป็นงู ขวัญไปอยู่เป็นเงือก ก็ให้หายสามือนีวันนี้ ขวัญไปเลือกมวนบ้านเมืองบน ขวัญไปทั่วเมืองคนตีป่าช้า ก็ให้หายสามือนีวันนี้ ขวัญหัวขึ้นไปเที่ยวเมืองแมน ขวัญแขนขึ้นไปอยู่ดอมถ่านเมืองฟ้า ก็ให้หายสามือนีวันนี้ ขวัญหัวเอาของเมื่อถวายแลนซื้อขึ้นสู่มือ เมื่อเฝ้าถ่านถึง ก็ให้หายสามือนีวันนี้ เอือนสลัมเป็นวังเฮือนสิพังเป็นห้วย ก็ให้หายสามือนีวันนี้ สายฝนตกลงกลางห้อง สายฟ้าท่องกลางนา ก็ให้หายสามือนีวันนี้

สุณันต์ โภจนโต ดุราเทพดาทั้งหลายขอให้บัดอันตรายทั้งภายในและภายนอกให้พ้นออก จากคิงตน แต่ฝูงข้าทุกคนทั้งผู้เฒ่าและลูกเต้า ให้อยู่สวัสดิมีอายุยืนตราบต่อเท่าเข้าสู่ันริพานทุกคน ทุกคนก็เข้าเทอญฯ

๔. การเสี้ยเชื้อ

ดังได้กล่าวแล้วว่า “เชื้อ” คือความทุกข์ยาก ลำบากใจ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ด้วยเหตุ ต่างๆ นานา อาจถึงขั้นเป็นความทุกข์ทรมานใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อไปยังร่างกาย และและอาจส่งผล กระทบทางครอบครัว และสังคม ตามมาด้วย ดังนั้น “เชื้อ” ก็เป็นความทุกข์อย่างหนึ่งที่ต้องทำการ แก้ไข โดยที่ชาวอีสานมีความเชื่อเกี่ยวกับการเสี้ยเชื้อ ดังนี้

การเสี้ยเชื้อให้เตรียมของดังนี้ (๑) เทียนเวียนฮอบหัว ๑ เล่ม (๒) เทียนชัน ๕ ยาวจากกลาง ฝ่ามือถึงปลายนิ้วกลาง ๕ คู่ โทงหน้างัว (๓ เหลี่ยม) ยาวด้านละเท่าคืบคนเป็นเช็ญนั้น ๔ โทงจอกใบขนุน หรือฝรั่ง ๘ อัน จีบหมากพลูพัน (เมียงหมาก) เท่าอายุข้าวดำ ข้าวแดง ข้าวเหลือง แกมแกมหวานใส่ใน โทงหลักยาว ๑ คอก ๘ หลัก ปักไว้โทงละ ๒ หลัก หุงติดหลักละ ๑ หุง (๕) ด้ายสายสิญจน์อ้อมแล้วว่า “คำเสี้ยเชื้อ”

คำเสี้ยเชื้อว่าดังนี้

สรรพเชื้อ สรรพเคราะห์ เล่นมาพานปู่แก้ว ปู่บัด สรรพกลางเล่นมาซ้อง ปู่แก้วปู่บัด เชื้อ เล่นต้องถึงตนเชื้อคนต้องถึงเนื้อ ปู่แก้วปู่บัด เชื้อเข้าเฮื้อในคิง ปู่แก้วปู่บัด บัดอันฮ้ายให้หนี บัดอันดี ให้อยู่ โอมจินจักมึงมาฮ้องให้เป็นภัยหมาจ้งโฮมึงมาฮอนให้เป็นโทษ มึงมาฮ้องประโยชน์สิ่งอันใด โอมสวหายะ ตั้งแต่นี้เมื่อหน้าอย่าได้มีศัตรูมาตัด เทวทัตอย่าได้มาพาน ผูงมารอย่าได้มาไกล สรรพ เชื้อฮ้ายขอให้พ่ายหนี สัพพะสิทธิ ภาวันตุ เตฯ

๕. การสวดอุบาทว์

ชาวอีสานเชื่อว่า “กลาง” หรือ นิมิตรร้ายที่เราพบเห็น หรือ ปรากฏแก่เรา นั้นแหละคือตัว อุบาทว์ เช่น ฮุ่งลงกินน้ำในโองภายในบ้าน , ไก่ป่าบินเข้าบ้าน , งูเลื้อยเข้าบ้าน , นกตกลงมาตายนตอ หน้า , งูตกลงมาห้อยป่า , หมาจิ้งจอกเห่า , นิ่งข้าวขาวกลายเป็นสีแดง , หมอหนึ่งร้อง , ควายนอนขี้ สีก (ปลัก) ใต้ถุนบ้าน หมูจะขึ้นบ้าน , กาโฉบหัว , ไม่มีเงาหัว ฯลฯ เหล่านี้ ล้วนเป็น “อุบาทว์” หรือ นิมิตรร้าย ที่มาเตือนเพื่อให้ผู้พบเห็นหรือ ผู้ที่อุบาทว์เกิดกับตัวเอง นั้นนึ่งนอนใจ พยายามเร่งหา

วิธีแก้ไข และในทัศนะของชาวอีสานเราการสวด “แก้อุบาทว์” หรือที่นิยมเรียกกันสั้นๆว่า “สวดอุบาทว์” ดูจะเป็นวิธีการแก้มนิต หรือ ลางร้าย หรือ อุบาทว์ได้ดีที่สุดนั่นเอง

สวดอุบาทว์ นั้นนิยมกันตามพิธีพุทธ คือนิมนต์พระมาสวดปริตรมงคลธรรมคา แต่เมื่อจบแล้วให้พระท่านอ่านหนังสือ "อุบาทว์" ไล่เสนียดจัญไรด้วย ถ้าไม่มีหนังสืออุบาทว์ ให้สวด ไชยน้อย ไชยใหญ่ แต่ถ้าสวดไม่ได้ให้สวด ยันทุนนิมิตตั้ง ฯลฯ ๓ รอบ ๗ รอบหรือ ๑๐๘ รอบแล้วแต่อุบาทว์นั้น น้อยใหญ่ขนาดไหนให้ทำน้ำมนต์และประพรมน้ำมนต์ล้างอุบาทว์ด้วยยันทุน ฯลฯ นี้และประพรมน้ำมนต์ด้วยขยันโต ฯลฯ เพื่อเป็นสิริมงคลซ้ำอีกดีนักเวลาทำให้แต่งคายด้วยชั้น ๕ ชั้น ๘ (ดอกไม้ขาว ๕ คู่เทียน ๕ เล่มดอกไม้ขาว ๘ คู่เทียน ๘ คู่) ใส่ภาชนะไม่ให้ใช้ตะหมูอย่างที่ทำกันในสมัยปัจจุบัน

๖.การตัดเวรตัดกรรมกรรม

ชาวอีสานส่วนใหญ่นับพุทธศาสนา ซึ่งเน้นความเชื่อเรื่อง “กรรม” โดยเชื่อว่า “กรรม เกิดจากการกระทำ” ของเรา ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในอดีต ที่ผ่านมา ซึ่งผลของกรรมนั้นก็ยังคงส่งผลในเวลาต่อมา หรือ เป็นการกระทำในปัจจุบัน ซึ่งผลของกรรมนั้น ก็จะส่งผลในขณะนั้น และต่อไปถึงอนาคตนั่นเอง อย่างไรก็ตามหากกรรมนั้น เป็น การกระทำที่กระทำแล้วในกาลที่ผ่านไป หรือ ในอดีตชาติ ที่ผ่านไปผ่านมา เราเอง อาจจะไม่สามารถ ลดล้างกรรมที่ไม่ดี ไม่พึงประสงค์นั้นได้ ดังนั้นสำหรับชาวอีสาน จึงมี ประเพณีพิธีกรรม เกี่ยวกับการ “ตัดกรรม” เพื่อให้ผู้ที่ประสบเคราะห์กรรมไม่ดี นั้น สามารถมีกำลังใจและดำรงชีวิต อยู่ต่อไปได้อย่างราบรื่น สงบสุข และพบกับความเจริญรุ่งเรือง ยิ่งๆขึ้นไป

พิธีตัดกรรม ให้ปฏิบัติดังนี้

จัดเครื่องชั้น ๕ โทงหน้าจั่ว (๓ เหลี่ยม) ๔ โทงข้าวดำข้าวแดง ๔ ก้อนอย่างละ ๒ ก้อนใส่ใน โทง (โทงเล็ก ๆ กะใส่ลงในหม้อได้) หม้อดินใหม่ ๆ ๑ ใบมีด ๔ เล่มด้ายสายสิญจน์ ๔ เส้นนิมนต์พระมา ๔ รูปให้เขียนในกระดาษว่า

"เจ้ากรรมนายเวรของนายหรือนาง.....

(ผู้ที่จะตัดกรรมตัดเวรนั้น) ใส่ลงในหม้อแล้วเอาสายสิญจน์ผูกที่หม้อแล้วโยงด้ายทั้ง ๔ เส้นมาไว้ตรงหน้าพระทั้ง ๔ รูป

อาราธนาพระสงฆ์สวดมนต์ประกาศว่า ต่อไปนี้จะตัดกรรม

ตัดเวรให้ ขอให้เจ้ากรรมนายเวร

ให้โหลสิกรรมแก่..... ต่อไปนี้ให้เลิกลา

อย่ามีเวรมีกรรมแก่กันและกันเลย แล้วจึงสวดคาถาตัดกรรมว่า

กัมมัสะโกมติ กัมมะทายาโท กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสสะระโณ

ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัลป์ยามัง วาปาปะกังวา ตัดตอนนี้ให้ตัดตายไป ๑ ครั้ง (ยาวเท่ากำมือตอนกำ ตัดนั้น) ส่วนที่อยู่ในมือคือกรรม ตัดแล้วก็ใส่ลงในหม้อไป

แล้วสวดตัดเวรว่า นะ หิ เวเรนนะ เวรานิ สัมมันตีระกุกาจะนัง อะเวเรนนะ จะ กุกาจะนัง สัม มันติ เอสะ ฐัมโม สะนันตะโน ตัด แล้วเอามือตัดตายอีกเป็นการตัดเวรเสร็จแล้วเอาตายสายสิญจน์ และเอาโหลงในหม้อแล้วเอาไปลอยน้ำ เป็นการปล่อยกรรมปล่อยเวรท่านว่าคืนัก

๗.ส่งราหู

ชาวอีสาน ยังมีความเชื่อ และพิธีกรรมเกี่ยวกับราหู โดยมีความเชื่อว่า “ราหู” เป็นเทพฝ่าย มารหรือที่เรียกว่า "เทวบุตรมาร" มีวิธดามีฤทธิ์มากสามารถบดบังพระจันทร์และพระอาทิตย์ได้ โดยมีความเชื่อว่า คนเกิดวันใดๆเมื่ออายุครบกำลังวันเกิด นั้นๆ ก็จะมี “ราหู” มาเสวยอายุหรือแทรกครั้งหนึ่ง โดยคนที่ “ราหู” เสวยอายุนั้น มักมีความทุกข์ร้อนกลุ่มอกกลุ่มใจ เจ็บไข้ได้ป่วย เกิดอุบัติเหตุเจ็บ จนกระทั่งอาจถึงตาย

ดังนั้นตามประเพณี ความเชื่อโบราณอีสาน จึงมีธรรมเนียมส่งราหูเพื่อให้อยู่เย็นเป็นสุข

บางท้องถิ่นนิยมนำกันในวันเสาร์ , บางท้องถิ่นนิยมนำกันในวันพุธ

พิธีกรรมในการส่งราหู ให้จัดหาเครื่องเหล่านี้คือชั้น ๕ เทียนรอบหัว (รอบศีรษะ) ๑ เล่มค่าทึง (วัดจาก เอวถึงคอ) ๑ เล่มค่าศอก (ยาว ๑ ศอก) ๑ เล่มค่าศีบ (ยาว ๑ ศีบ) ๑ เล่มค่าใจมือ (ยาวจากปลายนิ้วถึง กลางฝ่ามือ) ๑ เล่มเอาฝ้ายสีดำเป็นไส้เทียนโหงหน้าจั่ว (โหง ๓ เหลี่ยมยาวข้างละ ๑ ศอกของคนป่วย) ๑ อันท่าแกงส้ม ๑๒ ห่อแกงหวาน ๑๒ ห่อใส่ลงในโหงข้าวสำหรับใส่บาท ๑ ชั้นขนมส่งราหู (ข้าวปาดสี ดำ) ๑๒ ห่อใส่รวมไว้ในชั้นข้าวตักบาตร

จากนั้นให้ไปนิมนต์พระมา ๑ รูปและบอกอะไรท่านไว้ล่วงหน้า เมื่อเข้าวันเสาร์ พระก็จะมา ตามนิมนต์ ครั้นมาถึงพระจะถามผู้ที่ราหูแทรก ซึ่งกำลังรอใส่บาตรอยู่นั้น ก่อนใส่บาตรดังนี้

พระ "โยมเห็นราหูไหม?

โยม" ถามทำไมขอรับ?

พระ "อาตมารับราหู?

โยมราหูอยู่ที่นี้?

พระส่งตัวมาให้อาตมาจะนำกลับวัด?

โยม" ครบแล้วจึงใส่บาตร

โธงนั้นเอาไว้ข้างๆ ตอนใส่บาตร พอใส่บาตรเสร็จก็ให้คนถือโธงหรือถือเองก็ได้ตามพระไป เอาไปทิ้งในที่อันควร แต่เวลากลับให้กลับทางอื่น ก่อนหันกลับให้ว่าคาถา ดังนี้

"สะกะฆะรัง คะมิสสามิ อุมมังคัง คัจฉะตุ ราหู" แล้วหันหลังเดินกลับบ้าน

๘. การแต่งแก้

อย่างไรก็ตาม ชาวอีสานในสมัยก่อนยังมีความเชื่อว่า หากปีใด ช่วงเวลาใด เมื่อสังเกตตัวเองแล้วพบว่า ดวงชะตาชีวิตของตน ตกต่ำอย่างหนัก จนอาจถึงขั้นที่เรียกว่า ชาตะขาด พรหมชาติสูญ เมื่อเป็นเช่นนี้ นักปราชญ์อีสานโบราณ ท่านว่าร้ายนัก ถ้าทำการเสียเคราะห์เสียเชิญ และส่งราหูแล้ว ยังไม่หาย ท่านให้ทำการ “แต่งแก้” โดยการจัดเครื่องเกี้ยวบูชา ให้ทำเหมือนกับเสียเคราะห์ทุกอย่าง ให้ยกเอาชุดสักการะนั้นไปถวายให้พระ เพื่อเป็นการจัดการเรื่องที่ร้ายๆ ให้หมดสิ้นไป

บทแต่งแก้ มีตัวอย่างดังนี้

โอมพุทโธ เอหิจิ อุบัททะโว โอมนะโม ข้าจักเชิญพระเทโวตนเป็นเค้า กับทั้งศรีสะเกษอาด เจ้านางนารถธรณีผู้มีฤทธิ์แรงกล้า ผีอยู่ใต้ลุ่มฟ้าทั้งหมู่พญามาร มีหมู่โยธาหาญอนันต์เนก ขึ้นชี้ข้าง แก้วชะริเมชะรา ดินหลังยังอยู่แผ่นฟ้า ดินหน้าเหยียบแผ่นธรณีสำแดงฤทธิ์ไกลแท่นแก้ว ผู้เลิศแล้ว องค์ประเสริฐสรรพปัญญา มารก็ยงธุดังคั่นก้องกลายเป็นดอกไม้ก้านก่องบัวบาน ผุ่งพญามารเห็นหลาก อันนี้หากบุญมากกว่าตนกู มารศัตรูว่าจักฆ่า จับตาบกล้ำขรรค์ชัย ผายผันไปบั้ง ตั้งหน้าต่อพระ สัพพัญญู เข้าไปอยู่กับแท่นแก้ว ว่าจักฆ่าให้แล้วโดยพลัน แต่นั้นพระจอมธรรมมีสิทธิเดช คอยสังเกตเป็น อันดี พระก็คิดถึง

ความดีบั้ง ตั้งใจต่อบารมี พระก็ทำฤทธิอนันต์เนก เอื้องยุงเมฆเมโฆ แต่นั้นพระสักโกอิน ทาธิราช สะพาสพร้อมฝูงหมู่เทวดา เห็นพญามารเลยสะท้าน ปบต่าวบ้านคินหนี ยิ่งแต่พระนางธรณี ศรีสะเกษอาด บ่ำพาพระบาทสรรพัญญู เห็นมารศัตรูมาบังเบียด ก็จึงเคียดอยู่ในจิต นางจึงคิดถึงบารมีพระ

ไม้ตรียอดแก้ว อันสร้างแล้วแต่ภายหลัง สังขยามาหลายชาติ นางนารณน้อยบ่ถอยกลับ เอามือจับเกศเกล้า ฮืดแต่เหง้าถึงปลาย เป็นน้ำหลายไหลหลัง น้ำอั่งท่อมฝูงหมูปญามาร ทั้งพลายสารจุ่ม น้ำท่อมท่อมไหลนองมารตายกองเตี้ยระดาด เคราะห์แล่นฟาดมาเกี่ยวคำฝัน นางแก้ว นางสาว (นางในที่นี้ หมายถึงนางธรมีมาช่วยแก้) กับทั้งสรรพอุบาทว์ นางแก้ว นางสาว พยาธิเกิดในตน นางแก่นางสาว ฝันว่านครรัวหนีจากบ้าน นางแก้ว นางสาว ฝันว่าย่านเพราะเห็นเสือ นางแก่นางสาว ฝันว่าได้ขี่เรือไปค้าแล้วหล่ม นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเขาตอกกับตีน นางแก้ว นางสาว ฝันว่าป็นขึ้นต้นไม้ขึ้นได้แล้วตัวตกลง นางแก้ว นางสาว ฝันว่าตนเองเกิดเป็นหนอน นางแก้ว นางสาว ฝันเห็นหลวงตาโกนคิ้วและแถหัว นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเขาเอาตัวไปปาดลื่นจิ้งคาง นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเดินปาดขึ้นแหล่ผิวหนึ่ง นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเขาเอาไปซังใส่คอก นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเขาซื้อออกเอาของ นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเขามาปองถามหนี นางแก้ว นางสาว ฝันว่านั่งเบ่งชี้เป็นอจม นางแก้ว นางสาว ฝันว่าลุ่มตมพวงและซี้สีกฝันว่าสาวนี้วีปึกเมื่อนอนนำ นางแก้ว นางสาว ฝันว่าไปอยู่นำปูย่าและตายายผู้เฒ่าตายไปก่อน นางแก้ว นางสาว ฝันว่าได้เก็บต่อนเงินคำ นางแก้ว นางสาว ฝันว่าไปตกขำบวชข้าง นางแก้ว นางสาว ฝันว่าไปตกสร้างบวงควาย นางแก้ว นางสาว ฝันว่าจับคัมทวยทาชมัน นางแก้ว นางสาว ฝันว่าได้ใช้ลิ้นอ่านคำโคลง นางแก้ว นางสาว ฝันว่าสักกะโยงพ้อนแอนฝันว่าได้พ้อนแอนนำสาวฝันว่าคาดไฟยาวพากันแห่ นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเขาแผ่เนื้อแหล่หนึ่งวังนางแก้วนางสาวฝันว่าเขาตีผึ้งและผูกคอกนางแก่นางสาวฝันว่าเขาเหลาท่อนเนื้อฝันว่าได้นุ่งเสื้อไหมคำฝันว่าหมาดำไล่คาบ นางแก้ว นางสาว ฝันว่าหมาไล่สวบตีนมือ นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเสื้อฮือฮ่องใส่ นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเสื้อใหญ่มาขบนางแก้ว นางสาว ฝันว่าเล่นหนีหลบหลีกข้างฝันว่าข้างซ้ายแล่นไล่แหง นางแก้ว นางสาว ฝันว่าคนแยงทางมาลัดฆ่า นางแก้ว นางสาว ฝันว่าราหูฟากฟ้าสูญตะวัน นางแก้ว นางสาว ฝันว่าคนมาพันให้มือกุดและตีนขาด นางแก้ว นางสาว ฝันว่าได้เห็นหมีตัวใหญ่ ฝันว่าได้ลุ่มไฮและลุ่มขอน นางแก้ว นางสาว ฝันว่านอนเจาะไม้ฝันว่าเดินให้ดอกดาว นางแก่นางสาว ฝันว่าดาวหักและหอกหล่นฝันว่าได้แต่งชั้นเครื่องสร้อยสังวาล นางแก้ว นางสาว ฝันว่าทรัพย์ศฤงคารหนีจากเจ้าฝันว่าข้าวหนีจากเหยีย ฝันว่าผิวเมียเล่นชู นางแก้ว นางสาว ฝันว่าตวงน้ำกว้างฝันว่าตกร้างและตกเหว นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเขาเลวตัวซ้ำแห่งซ้ายฝันว่าย้ายเข้าบ้านหมาเล่นนำหลัง นางแก้ว นางสาว ฝันว่าปลูกเฮือนยังอยู่ป่าฝันว่าได้ขี่ม้านั่งเสื้อลายดอก นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเขาปองเอาลูกฝันว่าเขาผูกเอาเมีย นางแก่นางสาว ฝันได้เสียของเนาฝันเห็นผู้เฒ่าตัวลาย ๆ นางแก้ว นางสาว ฝันว่าได้คายน้ำมูกฝันว่าได้ผูกแวนแยงเงา นางแก้ว นางสาว ฝันว่าได้ลงสำเนาไปค้าแตกฝันว่าได้แบกโลง นางแก่นางสาว ฝันว่าได้ขับลุงและไล่ป้าฝันว่าน้ำย่อยหน้าและฝน นางแก้ว นางสาว ฝันว่าคนนำโลงมาห่อฝันว่าต่อบินแทนฝันว่าแตนบินมาตอด นางแก้ว นางสาว ฝันว่าลอดยงหนีฝันว่ากินโยนอังกฤษชาติ นางแก้ว นางสาว ฝันว่าเคราะห์

ขาดเข้าสู่รุ่งฝันว่าได้เห็นถึงเห็นค่าง นางแก้ว นางสาว ฝันเห็นบางตัวลายฝันว่าเขาส่งพรายมาเสียดพราย มั่นมาฮ้องเสียดเอาขวัญนางแก้ว นางสาว นอนคืนฝันสะดุ้งตื่น นางแก้ว นางสาว ฝันว่าได้อยู่โป่งนำหมูฝัน ว่าได้อยู่ฮูน่าเงือก นางแก้ว นางสาว จำเชือกและแสงไฟฝันว่าได้เดินไพรและเจ็บไข้ นางแก้ว นางสาว ฝันว่า จ้วมากินยอดฝันว่าข้างถอดกินใบ นางแก้ว นางสาว เดินไพรต้องผีโป่งเที่ยวท่องต้องผีนาเดินผาดต้องผีถ้ำ นาง แก้ว นางสาว เทียวทางน้ำสู่ต้องผีครกเที่ยวทางบกสู่ต้องผีบ้านกเค้าฮ้องถูกเอาขวัญ นางแก้ว นางสาว สรรพ สรรพ์เป็นเหตุอาพท่ายหมู่กลางหมู่กลางหมู่ฟานบพบเท่า นางแก้ว นางสาว เคาระห์ลั่นเข้าเต็งเดือน นางแก้ว นางสาว (ที่ว่ามาแล้วขออนุภาพแม่ธรณีท่านแก้ว)

(จากนี้ไปให้แก้วเองโดยให้เปลี่ยนคำว่า นางแก้ว นางสาว เป็น กูแก้ว กูสาว) เคาระห์เดือนปีเข้าเต็ง เย้า กูแก้ว กูสาวต้นพร้าวเกิดเป็นสอง กูแก้ว กูสาว ต้นหมากป่องเป็นแจป्लीกล้วยแสบออกเป็นคู่ กูแก้ว กูสาว ขวัญ เอือนจับเป็นพื้น กูแก้ว กูสาว ขวัญจับพื้นและชนคน กูแก้ว กูสาวขวัญนอนคอยจับสองข้าง กูแก้ว กูสาว เคาระห์สล้างหลายไฟ กูแก้ว กูสาว หนูจ้งไยกัดเสื้อผ้ากูแก้ว กูสาว กัดแผ่นผ้าและสังวาลกัดเพดานและผ้ากั้ง กูแก้ว กูสาว เสาดั้งแตกเป็นถื่น กูแก้ว กูสาว เสาวขวัญแตกเป็นกาบ กูแก้ว กูสาว เอือนลอกคอบเข็ดขวาง กูแก้ว กู สาว เป็นฮูกวงกางบ้าน กูแก้ว กูสาว ฐบ่ย่านแล่นเข้าเอือน กูแก้ว กูสาว ฝันเห็นกบกินเดือนกลางอากาศ กูแก้ว กู สาว สายฟ้าฟาดถ่องกลางเอือน กูแก้ว กูสาว คนตาเปื่อนมากล่าวโทษ กูแก้ว กูสาว กุ้งขาวโหดโง่งลงมากิน ธาราในโอ่งน้ำลงกินซ้ำเทิงซี่สีกและข้าวหมา กูแก้ว กูสาว ฝูงไก่ป่าและฝูงลิงชิงกันปบเข้าบ้านช่อง กูแก้ว กู สาว หนูถูกฮ้องในกระลอม กูแก้ว กูสาว แมงมุ่มมอมหาญขึ้นห้องกูแก้ว กูสาว หมอหนึ่งฮ้องเสียงคาง กูแก้ว กูสาว ปุ่มฮางขวางแพ้เจ้า กูแก้ว กูสาว ฐสาวเข้ากระทำกลาง คคมองวางอยู่ใต้เล่า คกตำข้าวเกิดโพงภัย กูแก้ว กูสาว นาจัญไรเป็นเข็ญบ่แล้วแก้วหน่วยช้ายจำให้เสียของ กูแก้ว กูสาว แก้วเขาปองพาให้เกิดโทษ กูแก้ว กูสาว ม้า ฮ้ายโหดพาให้เข็ดขวาง กูแก้ว กูสาว ควายเขายวงชนกันเขาหล่อน กูแก้ว กูสาว ควายไถนาพาให้ถูกแอกกูแก้ว กูสาว ฝูงนกแขกบินเข้ามาเต้าฝูงนกเค้าบินเข้ามาในเขื่อน กูแก้ว กูสาว หม่าซี่เอือนแล่นเข้าชนหลัง กูแก้ว กู สาว ไฟบ่ดั่งหม้อหนึ่งฝันฮ้อง กูแก้ว กูสาว บ่ตีฆ้องฝันเกิดเสียงดัง ระฆังบ่ตีเสียงดังจนไหน กูแก้ว กูสาว ไก่ ออกลูก ๒ หัว ๔ ขาหมาออกลูกสองหน้า ๗ ขา กูแก้ว กูสาว ถือศาสดราไม่เป็นครก เป็นชกกตัดครกให้เป็น ฮือ กูแก้ว กูสาว กูจักสาเคาระห์ให้ไปอยู่ผาทองภูเย็น กูจักสาเข็ญให้ไปอยู่หิมพานต์ฟากน้ำ ลิบปีเคาระห์ อย่ามาเต้า เก้าปีเคาระห์อย่ามาพาน อมไชยะ สวาหะฯ ให้แก้วในวันเกิดของผู้ป่วยแต่งเองก็ได้ ผู้อื่นแต่ง ก็ได้

ท้ายที่สุดแล้ว ถึงแม้จะอย่างไรก็ตาม ดีหรือไม่ดี ทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับเรานั้นย่อมปรากฏที่ใจ ดังนั้นทั้งหมดนั้น เราควรแก้ไขที่ใจของเรานั้นเอง ประเพณี และพิธีกรรมทั้งหลายที่ได้กล่าวมานั้น

อาจเป็นเพียงกุศโลบาย เพื่อสร้างพลังใจให้แก่เรา เพื่อการดำรงชีวิตให้สืบต่อไปในอนาคตข้างหน้าได้
อย่างราบรื่นและสงบสุข เท่านั้นเอง

เรื่อง “การแต่งแก้ เสียดเคราะห์ เสียดเข็ญ เสียดกลาง และสวดอุบาทว์”

โดย กীরติวงษ์ ธนภัทรธวานันท์ รวบรวมเนื้อหา

บรรณานุกรม

๑.การแต่งแก้ เสียดเคราะห์ เสียดเข็ญ เสียดกลาง

<https://sites.google.com/site/kangom๓๙๒/kar-taeng-kae>

บทที่ ๓

สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

การดำเนินงานกิจกรรม โครงการ“แต่งแก้ เสี่ยงเคราะห์สะเดาะโชค ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗ มีแผนการดำเนินงาน และกิจกรรม ดังนี้

๑. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน/ประสานงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการดำเนินงานได้มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน พร้อมทั้งมีการประสานงานในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งกำหนด วัน เวลา ที่จะจัดกิจกรรม โดยมีข้อสรุปจะจัดกิจกรรม ในวันพุธ ที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ลานหน้าหอพระกัณฑ์ทวิชัย อภิสัมมัยธรรมนายก สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน

๒. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ

มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อโซเชียลมีเดียของมหาวิทยาลัย เช่น เพจ Facebook ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และเผยแพร่ทางจอ LED ของมหาวิทยาลัย และทางช่องทางสื่อต่าง ๆ ของสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน (เอกสาร/ภาพประกอบ ตามแนบในภาคผนวก)

๔. ดำเนินการโครงการ

การดำเนินงานโครงการได้ดำเนินงานเป็นไปตามแผนการจัดกิจกรรม มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน/ประสานงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการขออนุมัติจัดกิจกรรม โครงการ “แต่งแก้ เสี่ยงเคราะห์สะเดาะโชค ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗ โดยกำหนดให้จัดขึ้น ในวันพุธ ที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ บริเวณลานด้านหน้า อาคารหอพระพุทธรูปกัณฑ์ทวิชัยอภิสัมมัยธรรมนายก สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน ลำดับต่อมาได้ติดต่อประสานงาน หมอพราหมณ์ ลือศักดิ์ แก้วชุมพล เพื่อเรียนปรึกษาและเรียนเชิญให้มาร่วมประกอบพิธี พร้อมทั้งการติดต่อประสานงานเพื่อจัดทำเครื่องบัตร์พลีประกอบพิธี

ในส่วนของการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการ คณะทำงานได้ดำเนินการออกแบบสื่อ และเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ มีการขอความอนุเคราะห์ให้เผยแพร่ข่าวกิจกรรม ซึ่งมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อโซเชียลมีเดียของมหาวิทยาลัย เช่น เพจ Facebook ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และเผยแพร่ทางจอ LED ของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ของสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน (เอกสาร/ภาพประกอบ ตามแนบในภาคผนวก)

การจัดเตรียมสถานที่ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่อประกอบการจัดกิจกรรม ได้มีการจัดเตรียมงาน ตั้งแต่วันที่ ๒๐ - ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ โดยมีการจัดทำพยานบายศรี และเครื่องบัตร์พลี โดยคณะดำเนินงาน พร้อมนี้ มีนิตินิติกรประสภารณวิชาวชิพ จากคณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ ช่วยในการจัดเตรียมอุปกรณ์ และคณะทำงานได้ดำเนินการจัดสถานที่ในวันอังคาร ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ ลานหน้าหอพระกัณฑ์ทริศชัยฯ โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังนี้

ตาราง ๑ รายละเอียดค่าใช้จ่ายในดำเนินงาน

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ราคา	หมายเหตุ
๑	เทียน ใหญ่ สี ขาวหรือเหลือง	๕๐ เล่ม	๕๐๐	
๒	เทียน ใหญ่ สีดำ	๓๐ เล่ม	๑๕๐	
๓	เทียน เล็ก (หอหละ๑๐ดอก)	๓๐๐ ห่อ	๖๐๐	
๔	รูป ห่อใหญ่	๑ ห่อ	๕๐	
๕	ไม้ธูปหลายสี(๑๐มัด*๑๐๐ไม้)	๑๐๐๐ อัน	๕๐๐	
๖	กระดาษ หลายสี	๓๐ มัด	๓๐๐	
๗	ธงหลากสี ประดับสถานที่	๑๓ เส้น	๗๘๐	
๘	เชือก สีขาว (ยาวเส้นละ ๒๐ เมตร)	๑๐ เส้น	๓๐๐	
๙	งานกระดาษ(๗นิ้ว*๗ห่อ)	๑๕๐ ใบ	๒๑๐	
๑๐	งานกระดาษ(๙นิ้ว* ๓ห่อ)	๙๐ ใบ	๑๒๐	
๑๑	ต้นกล้วย	๙ ต้น	๖๐๐	
๑๒	คาพานบายศรี + เครื่องบัตร์พลี	๑ ชุด	๖,๐๐๐	
๑๓	ค่างมอพรหมณ์	๑ ทาน	๑,๐๐๐	
๑๔	ค่างายไวนิล ขนาด ๒ เมตร X ๕ เมตร	๑ ป้าย	๑,๐๐๐	
๑๕	ค่างายอาหารและเครื่องดื่ม		๒,๐๐๐	
	รวม		๑๔,๑๑๐	

จากตาราง ๑ รวมค่าใช้จ่ายที่มีการสำรองจ่าย จำนวน ๑๔,๑๑๐บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันหนึ่งร้อยสิบบาทถ้วน)

จากการดำเนินงานกิจกรรม “แต่งแก้ เสียดเคราะห์สะเดาะเคราะห์ ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ตามความเชื่ออันเป็นประเพณีพิธีกรรมอันดีงาม ในวันพุธ ที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ บริเวณอาคารหอพระพุทธรักันทรวิชัยอภิสมัยธรรมนายก โดยมีกิจกรรมดังนี้

เวลา ๐๘.๐๐ น. ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ และชมการบรรเลงดนตรี “ร่ำวง” ย้อนยุค จากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควบคุมโดย อาจารย์ชาติอาชา พาสีละพัลลภกุล

เวลา ๐๙.๓๐ น. พิธีแต่งแก้ เสียดเคราะห์สะเดาะโชค ต้อนรับปีศักราชใหม่ โดยเริ่มจาก ตัวแทนผู้เข้าร่วมพิธี จุดเทียนบูชา กระทั่งเสียดเคราะห์ ต่อมาพราหมณ์ผู้ประกอบพิธี เริ่มทำพิธี โดยกล่าวโองการคำเชิญ เทวดา แล้วว่าคาถาพิธีการเสียดเคราะห์

เวลา ๑๑.๐๐ – ๑๑.๓๐ น. พิธีบายศรีสู่ขวัญให้พรต้อนรับปีใหม่ หลังจากจบพิธีการเสียดเคราะห์ แล้วพราหมณ์ทำพิธีสวดคาถาบูชาโชค และบายศรีสู่ขวัญ ให้แก่ผู้เข้าร่วมพิธี

เมื่อเสร็จพิธีการเสียดเคราะห์ บูชาโชค และบายศรีสู่ขวัญแล้ว หมอพราหมณ์ประพรม น้ำมนต์และผูกข้อมือ รับขวัญ รับโชค เพื่อความเป็นสิริมงคล เป็นอันเสร็จพิธี

เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๐ น. ผู้เข้าร่วมพิธี ร่วมร่ำวงส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ โดย “คณะ ร่ำวง ย้อนยุค” แคนวง จากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ร่วมกับ คณะร่ำวง ย้อนยุค บ้านท่าตูม ต.ท่าตูม อ.เมือง จ.มหาสารคาม

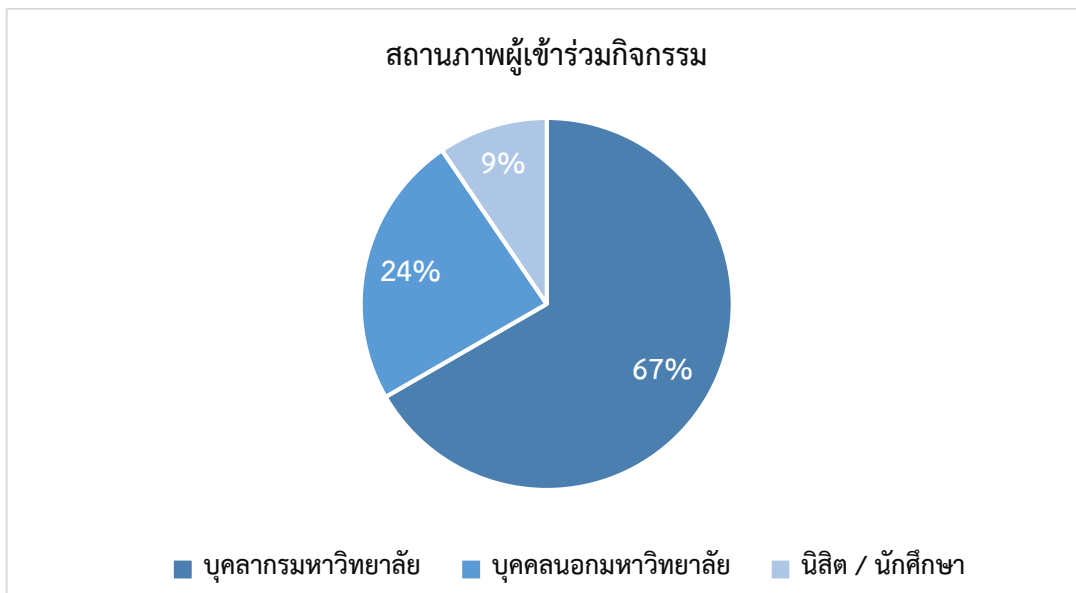
๕. สรุปผลการดำเนินโครงการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

การดำเนินงานกิจกรรม “แต่งแก้ เสียดเคราะห์สะเดาะโชค ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ในครั้งนี้มี ผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๑๐๕ คน ซึ่งสามารถสรุปในรูปของตาราง ๑ และแผนภูมิ ๑ ได้ดังนี้

ตาราง ๒ จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้เข้าร่วมงานกิจกรรม “แต่งแก้ เสียดเคราะห์สะเดาะโชค ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่”

สถานภาพ	ผู้เข้าร่วมงาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๔๒	๔๐.๐๐
	หญิง	๖๓	๖๐.๐๐
	รวม	๑๐๕	๑๐๐
ประเภท	บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๗๐	๖๖.๖๗
	ประชาชนผู้สนใจทั่วไปภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๒๕	๒๓.๘๑
	นิสิต/นักศึกษา	๑๐	๐๙.๕๒
	รวม	๑๐๕	๑๐๐

จากตาราง ๒ แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๐ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๔๐ เป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ รองลงมาเป็นประชาชนผู้สนใจทั่วไปภายนอกมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๑ และเป็นนิสิต/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๒ ตามลำดับ ซึ่งสรุปได้ตั้งแผนภูมิ ๑

แผนภูมิ ๑ ร้อยละสถานภาพของผู้เข้าร่วมงานกิจกรรม “แต่งแก้ เสี้ยเคราะห์สะเดาะโชค ต้อนรับโชค ปีศักราชใหม่” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗

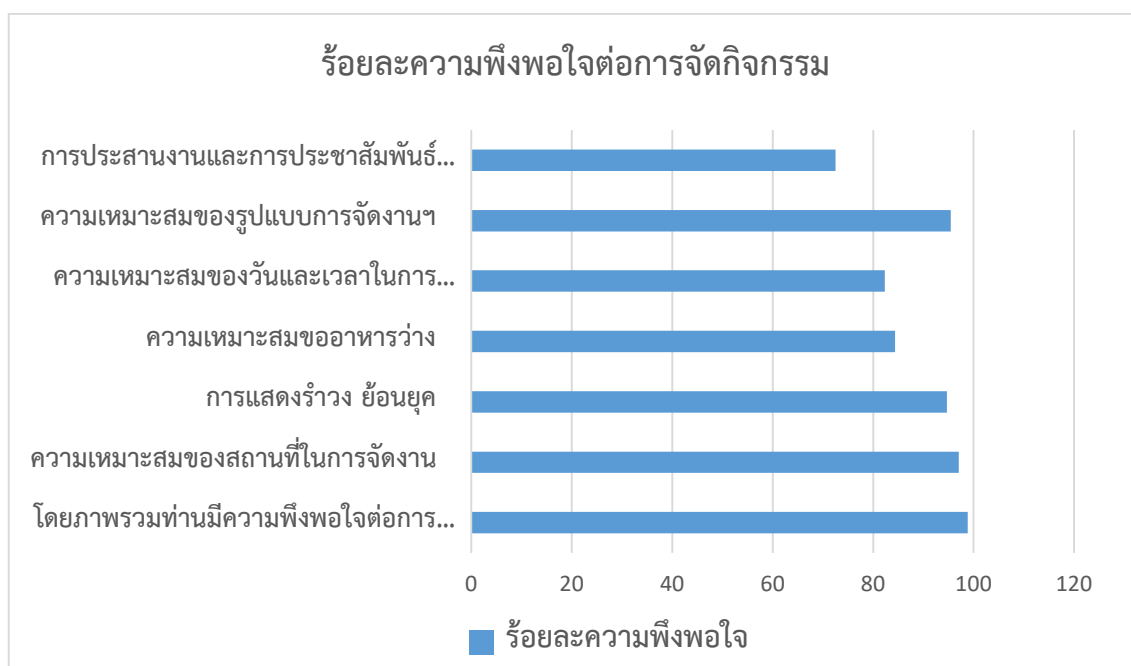
มีการประเมินความพึงพอใจในการจัดโครงการดังกล่าว โดยใช้แบบสอบถาม และนำผลที่ได้มาสรุปในรูปของตาราง ๒ และแผนภูมิ ๒ ได้ดังนี้

ตาราง ๓ ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม “แต่งแก้ เสี้ยเคราะห์สะเดาะโชค ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗

ประเด็นความพึงพอใจ	ผลประเมิน (ร้อยละ)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. การประสานงานและการประชาสัมพันธ์การจัดงานฯ	๗๒.๕๔	๒๗.๔๖	-	-	-
๒. ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดงานฯ	๙๕.๔๕	๔.๕๕	-	-	-
๓. ความเหมาะสมของวันและเวลาในการจัดงาน	๘๒.๓๒	๑๗.๖๘	-	-	-

๔. ความเหมาะสมขออาหารว่าง	๘๔.๓๘	๕.๖๒	-	-	-
๕. การแสดงร่าวก ย้อนยุค	๙๔.๖๗	๕.๓๓	-	-	-
๖. ความเหมาะสมของสถานที่ในการจัดงาน	๙๗.๐๖	๒.๙๔	-	-	-
โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม โครงการฯ อย่างไร	๙๘.๘๓	๑.๑๗	-	-	-

จากตารางความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม “แต่งแก็ เสี้ยเคราะห์สะเดาะไสก ต้อนรับไสกปีไสกราชใหม่” ปรุจจำปี พ.ศ.๒๕๖๗ สรุปลผลปรุจเมินผู้เข้าร่วมงานฯ มีระดับมีความพึงพอใจในภาพรวม ร้อยละ ๙๘.๘๓ และหากพิจารณาจากมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ ได้แก่ อันดับ ๑ พึงพอใจต่อความเหมาะสมของสถานที่จัดงาน ร้อยละ ๙๗.๐๖ อันดับ ๒ พึงพอใจต่อความเหมาะสมของรูปแบบการจัดงานฯ ร้อยละ ๙๕.๔๕ และอันดับ ๓ พึงพอใจต่อความเหมาะสมของการแสดงร่าวก ย้อนยุค ร้อยละ ๙๔.๖๗ ตามลำดับ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ ๒ ร้อยละความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม “แต่งแก็ เสี้ยเคราะห์สะเดาะไสก ต้อนรับไสกปีไสกราชใหม่”

จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรม “แต่งแก็ เสี้ยเคราะห์สะเดาะไสก ต้อนรับไสกปีไสกราชใหม่” ในวันพุธ ที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ในครั้งนี้ ถือเป็นการสืบทอดประเพณีพิธีกรรมอันดีงามของชาวอีสานให้

ดำรงอยู่ท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานราชการ ตลอดจนการดำเนินชีวิตที่เป็นสุขทางจิตใจ และต้อนรับสิ่งดีๆ เข้ามาเนื่องในโอกาสส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ซึ่งจากเกณฑ์ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตั้งเป้าหมายไว้คือ จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน และมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการภาพรวม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ พบว่า มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ ทั้งสิ้นรวม ๑๐๕ คน และมีความพึงพอใจในภาพรวมร้อยละ ๙๘.๘๓

ตาราง ๔ เงินรายได้ และค่าใช้จ่ายในการบริการวิชาการ

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน	
๑	เงินรายได้มหาวิทยาลัย ร้อยละ ๗.๕	๖๙๒	๗๐
๒	เงินรายได้สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน ร้อยละ ๗.๕	๖๙๒	๗๐
๓	ค่าใช้จ่ายในการวิจัยหรือบริการวิชาการเหมาจ่าย ร้อยละ ๘๕	๗,๘๕๐	๖๐
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		๙,๒๓๖	๐๐

จากตารางเงินรายได้ และค่าใช้จ่ายในการบริการวิชาการ สรุปมีการบริหารรายได้ ดังนี้ เงินรายได้มหาวิทยาลัย จำนวน ๖๙๒.๗๐ บาท เงินรายได้สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน ๖๙๒.๗๐ บาท และค่าใช้จ่ายในการวิจัยหรือบริการวิชาการเหมาจ่าย จำนวน ๗,๘๕๐.๖๐บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙,๒๓๖ บาท

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้กลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการฯ ให้มากขึ้น
๒. ควรมีการจัดกิจกรรมทำบุญและกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ตักบาตรพระสงฆ์ในช่วงเช้า ก่อนเริ่มพิธีกรรม
๓. ควรให้มีการจัดกิจกรรมโครงการฯ เป็นประจำทุกปี เพื่อสืบทอดประเพณีพิธีกรรมอันดีงามนี้ไว้ตลอดไป

ภาคผนวก

บันทึกข้อความขออนุมัติงบประมาณจัดโครงการ

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดงาน

เอกสารอื่น ๆ

กำหนดการ

โครงการ “พิธีกรรมแต่งแก้ เสียดเคราะห์สะเดาะเคราะห์ ต้อนรับโชคปีศักราชใหม่”

วันพุธที่ 27 ธันวาคม 2566

เวลา 08.00 - 12.00 น. ณ สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน

ลำดับ	เวลา	รายละเอียด	ผู้ประกอบพิธี
1	08.00 – 09.30 น.	ลงทะเบียน และ การบรรเลงดนตรี “ร่ำวง” ย้อนยุค	-เจ้าหน้าที่สถาบันฯ - อ.ชาติอาษา พาลีละพิสิษฐกุล
2	09.30 – 10.00 น.	พิธีแต่งแก้เสียดเคราะห์สะเดาะเคราะห์ ปิดเป่าสิ่ง ชั่วร้ายส่งท้ายปี	หมอปราหมณ์ ลือศักดิ์ แก้วชุมพล
3	10.00 – 10.30 น.	พิธีบายศรีสู่ขวัญให้พรต้อนรับโชคปีศักราช ใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2566	หมอปราหมณ์ ลือศักดิ์ แก้วชุมพล
4	10.30 – 12.00 น.	ร่วมร่ำวงส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ โดย “คณะร่ำวง ย้อนยุค” แคนวง จากวิทยาลัยดุริ ยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ร่วมกับ คณะร่ำวง ย้อนยุค บ้านท่าตูม ต.ท่าตูม อ. เมือง จ.มหาสารคาม	- อ.ชาติอาษา พาลีละพิสิษฐกุล - ชาวคณะร่ำวงย้อนยุค บ้านท่าตูม
หมายเหตุ มีอาหารว่างให้บริการผู้ร่วมกิจกรรม			

หมายเหตุ ผู้เข้าร่วมพิธีโปรดเตรียมสิ่งของอุปกรณ์สำหรับเข้าร่วมพิธี ดังนี้

1. เสื้อผ้าที่ไม่ใช่แล้ว 1 ชุด
2. ตัดผม
3. ตัดเล็บ
4. เขียนชื่อ-สกุล พร้อม วันเดือนปีเกิด ลงในกระดาษเปล่า 1 แผ่น
5. ค่าบูชาครูท่านละ 100 บาท